

AZ EURÓPAI UNIÓ KÜLSŐ HATÁRAIN FOLYTATOTT HATÁRMENEDZSMENT INTEGRÁLT SRATÉGIÁJÁNAK KIALAKULÁSA

Az Európai Unió külső határait évente több mint háromszázmilliónyan – uniós valamint harmadik államok állampolgárai – lépik át. Európa a világutazók valamint a turizmus legkedvesebb célpontja, és az is fog maradni. Ez a tény az EU kulturális örökségét és szociális- valamint gazdasági modelljének sikerét tükrözi vissza. Ahhoz, hogy Európa értékeit továbbterjeszthesse, és gazdasági növekedését fokozhassa, mindenki számára nyitottá és hozzáférhetővé kell válnia. A határon történő ellenőrzés megszüntetése az európai integráció legnagyobb sikerei közé tartozik. A belső határok nélküli tér, amely 1995-ben hét államból épült fel, 2007 végére már huszonnégy országot foglalt magába. Ez az egyedülálló történelmi vívmány a külső határ igazgatásánál érvényesülő közös szolidaritás és a felelősség közös vállalása nélkül nem jöhetett volna létre. A Bizottság és a Tanács ambíciózus programja, amelyet 2002-ben az EU tagállamainak külső határainál érvényesülő határmenedzsmentről szóló terv formájában fogadtak el, kiteljesedett. A keretjogszabály konszolidálódott. 2006-ban a Schengeni Határcódex hatályba lépett. A kis határforgalomra vonatkozó szabályok bevezetésre kerültek. A Frontex bevezetése új operatív dimenziókat nyitott. Az Európai Külső Határalapnak köszönhetően – amely e politika előrelátható anyagi eszközeit biztosította – a terhelés és a szolidaritás fogalmi valós tartalmat nyertek. A migrációs nyomás és az illegális határátlépés megakadályozására irányuló törekvés azonban világosan az EU jövőben megválaszolendő kihívásai felé mutatnak. E kihívásokat, amelyekbe az EU harmadik országok vonatkozásában érvényesülő kötelezettségi is beletartoznak, a komplex migrációs politika szemszögéből kellett megoldani. A migrációs politika perspektívájából egy sor horizontális problémára is koncentrálni kell. Ezek a problémák, amelyek az új egyezmény olyan rövid- valamint hosszú távú költségvetési szempontjaiban rejlenek, mint a pénzügyi szolidaritás, és a terhelés, valamint a befolyás megosztása, befolyásolhatják az EU-t abban, hogy schengeni vívmányait megőrizze. A Bizottság e széles kontextusban fogadta el júniusban a széleskörű bevándorlási politikáról szóló beszámolót. Míg a tagállamok saját külső határaik ellenőrzéséért felelnek, a közös politikát együttesen és folyamatosan kell fejleszteniük és ösztönözniük, hogy a migrációs nyomás legújabb változásaival és veszélyeivel, továbbá minden egyéb hiányossággal szemben védekezni lehessen a legújabb technológiák kiterjedt és megfelelő alkalmazásával. A szociális és gazdasági kiadásokat ki kell egyenlíteni. A külső határok harmadik államok állampolgárai által történő és a közösségi- valamint a nemzeti jog előírásainak megfelelő átlépése egyszerű és gyors kell, hogy legyen. A határokhoz közeli térségekben lakó egyének rokoni- és egyéb személyi kapcsolatait is egyszerűsíteni kell. A határmenedzsment feladata továbbá, hogy a határmenti régiókban a gazdaság növekedéséhez hozzájáruljon, és ne gátolja azt. Az EU ezen okokból nyolc szomszédos állammal kötött megállapodást a vízumok kiadásának egyszerűsítéséről, sőt néhányan ezek közül a lehetséges vízmentességről is tárgyalásokat folytat.

Az integrált határmenedzsment jelenlegi eszközei

Az integrált határmenedzsment koncepciója kontrollmechanizmusokból és olyan eszközök igénybevételének kombinációjából áll, amelyek az EU személyi forgalmára irányulnak. Magába foglalja továbbá a harmadik államok konzulátusainak intézkedéseit, a szomszédos államokkal közösen hozott intézkedéseket, valamint azokat az intézkedéseket, amelyek a schengeni térben, illetőleg a határok mentén születtek. A koncepció leglényegesebb elemei jelenleg azok az intézkedések, amelyek a harmadik államokból érkező személyekre vonatkoznak. Itt azokról a személyekről van szó, akik a Schengeni Egyezmény valamely részes államába, vagy egy ahhoz csatlakozni kívánó országba kívánnak utazni. A közösségi jog alapján bizonyos harmadik országból érkező személyeket vízumkötelezettség terhel. Az első ellenőrzés a vízumkérelemnek a tagállamok harmadik állam területén található nagykövetségeihez történő benyújtásakor történik meg. Ilyenkor azt ellenőrzik, hogy a kérelmezők megfelelnek-e a beutazási és tartózkodási feltételeknek. A harmadik államok azon állampolgárait, akik csupán rövid ideig történő tartózkodásra igényelnek vízumot, a Vízum Információs Rendszer ellenőrzi. A VIS-t legkésőbb 2012-ig kell a nagykövetségeken, valamint a határátkelőhelyeken üzembe helyezni. A rendszer jogi alapjairól szóló egyezményt 2007-ben kötötte meg az Európai Parlament és a Tanács. Az egyezmény formális elfogadására valószínűleg 2008 első félévében kerül majd sor. A VIS elsősorban a vízumok érvényességének, valamint a vízumtulajdonosok személyazonosságának ellenőrzésére szolgál. Bizonyos biometrikus adatokat, pl. az arcképet és az ujjnyomatot a VIS már az üzembe helyezésekor tartalmazni fogja. A Bizottság olyan javaslatot tett a Schengeni Határkódex módosítására, amely szerint a személyazonosságot valamennyi beutazás alkalmával ellenőrizni kell. Repülővel történő utazás esetén a Schengeni tagállamok javaslatára az utasoknak a célország általi előzetes ellenőrzését még a felszállás előtt el kell végezni (API – Advanced Passenger Information). Az így szerzett adatok már akkor felhívhatják a határvédelmi hivatalok figyelmét a kockázatot jelentő személyekre. Az API-információk nem arra szolgálnak, hogy bizonyos személyek célállamokba történő beutazását megakadályozzák. A Schengeni Határkódex értelmében harmadik államok állampolgárait mind a be- mind, pedig a kiutazás alkalmával ellenőrizni kell. Az utazóknak úti okmányaik ellenőrzését követően be kell jelenteniük tartózkodásuk célját és időtartamát, valamint nyilatkozniuk kell arról, hogy elegendő anyagi forrással rendelkeznek életkörülményeik megfelelő biztosítására. Az ellenőrzés – amely a személyes adatoknak és az egyéb megjegyzéseknek a SIS-ből, valamint a nemzeti adatbázisokból történő lehívásából áll – annak megállapítására irányul, hogy a harmadik államok állampolgárai nem jelentenek-e veszélyt a közrend, a belső biztonság, a közegészségügy és a tagállamok nemzetközi kapcsolatai számára. Ez azt jelenti, hogy az ellenőrzés számos feltételnek kell, hogy megfeleljen, amelyeket a határvédelem számos, az utazónak feltett kérdés segítségével kíván biztosítani. A határvédelemért felelős tisztviselők az úti okmányok érvényességének ellenőrzéséért felelnek. Az ellenőrzés alkalmával nem kell különbséget tenni aszerint, hogy vízumköteles, vagy vízummentes személyről van-e szó. A határvédelemért felelős tisztviselők kötelessége, hogy az úti okmányokat manuálisan lepeccsételjék, amely során feltüntetik a be- és kiutazás, valamint a határátkelés időpontját feltüntetik. A nagykövetségeken és a határátkelőknél a SIS annak ellenőrzésére szolgál, hogy meghatározott személytől a beutazást megtagadták-e. A SIS és a későbbi SIS II. a harmadik államok állampolgárait, a schengeni térbe történő beutazási tilalommal sújtott, továbbá körözött és védett személyeket érintő figyelmeztető jelzéseket is

tartalmaz. Valamennyi vízumköteles és vízummentes állampolgárt szisztematikus ellenőrzésnek kell alávetni a SIS alapján. A schengeni tér végrehajtó szervei a VIS használatára is jogosultak lesznek. Ez a rendszer a személyazonosság ellenőrzését dokumentumok hiányában is lehetővé teszi, amennyiben korábban sikeresen folyamodtak vízumért. Emellett meg kell említenünk a Bizottságnak az utazók személyes adatainak felhasználására vonatkozó javaslatát is. A légi utasokról szóló adatokat – amelyek általában azonosak a repülőút lefoglalása alkalmával közölt adatokkal – a végrehajtásért felelős hivatalnokoknak közvetlenül a repülőgép fedélzetére történő felszállás előtt továbbítják. Ezt a rendszert valamennyi tagállamban alkalmazni fogják. A PNR adatainak továbbítását a terrorizmus és a szervezett bűnözés megakadályozása indokolja, tehát semmi köze a határon történő ellenőrzéshez.

A határmenedzsment integrált stratégiája továbbfejlesztésének lehetséges eszközei a jövőben

Ha az EU az integrált határmenedzsment célját el akarja érni, és a biztonság erősítésének valamint a harmadik államokból érkező utazások könnyítésének kívánalmait teljesíteni szeretné, a következő lépéseket szükséges átgondolnia: A nagykövetségek által hozott intézkedések kérdésében a jelenlegi vízumpolitika differenciálatlan hozzáférést jelent. Míg harmadik államok sorával születtek vízumigénylést könnyítő megállapodások, addig a közösségi vízumpolitika csak az általános vízumkötelezettség vagy a vízummentesség megoldását kínálja a harmadik államok állampolgárai számára. A biztonság szempontjából, a harmadik államokból érkező vízummentességet élvező személyek nem vethetők semmiféle előzetes határellenőrzés alá, mielőtt a határhoz érkeznének. A közösségi jog jelenlegi előírásai meghatározott utazócsoportok számára nem teszik lehetővé az egyszerűsített ellenőrzést. Az egyetlen kivételt a szomszédos országok határmenti övezeteiben lakó személyek csoportja képezi. Ők az egyszerűsített határellenőrzés előnyeit élvezik, mivel rájuk a vízumkötelezettség egyáltalán nem vonatkozik. E kivétel alapja a kis határforgalomról szóló rendelet. A harmadik államok egyéb állampolgárait, akik jogosultként utaznak az EU-ba, történjék az akár, szolgálati okból, amely hosszabb tartamú tartózkodást kíván meg, minden határátlépés alkalmával ellenőrizni kell. Ugyanez vonatkozik a vízumkötelezettség alá eső személyekre is, akik több alkalomra szóló vízumot kaptak. A jelenleg hatályos keretjogszabály, amely valamennyi személy alapos ellenőrzését kívánja meg, a határellenőrzés modernizálását akadályozza. Az új technológia célja ugyanis az, hogy a „Bona fide személyek” esetében automatikussá tegye, és jelentősen felgyorsítsa a határellenőrzéseket. Az Uniónak hatékony eszközök kellene bevezetnie a megengedett tartózkodási időt túllépő személyek felderítése érdekében. Jelenleg a beutazás időpontját nem jegyzi fel, pedig az illegálisan az EU területén tartózkodók legnagyobb csoportját épp a megengedett tartózkodási időt meghaladó személyek képezik. Az egyes tagállamok közötti információcsere jelenleg nem oldható meg, akkor sem, ha valamely tagállam adatokkal rendelkezik a fenti személyekről. Ha a beilletőleg a kiutazás alkalmával különböző úti okmányokat mutatnak fel, vagy gyakorlati nehézségekkel állunk szemben, (pl. a pecsét olvashatatlan) a határátlépést vizsgáló tisztségviselők nem tudják az eltelt tartózkodási időt megállapítani. Ezen okok miatt új eszközök bevezetésére van szükség, amelyek a jövőben az európai határmenedzsment integrált stratégiájának részévé válhatnak. Ez a javaslat a határmenedzsment eszközeinek új generációját kívánja meg, melyek célja, hogy a schengeni tér integritását megőrizzék, és a

határátlépés folyamatát megkönnyítsék azon személyek számára, akik jogosultként kívánnak az EU területére beutazni. A számba vehető eszközök, amelyek a schengeni vagy az azokhoz csatlakozó országokba utazókat érinthetik, a következők:

- A Bona fide személyek határátlépésének egyszerűsítése;
- A be- és kiutazás regisztrációjának bevezetése;
- Az elektronikus utazási engedélyrendszer (Electronic System of Travel Authorisation – ESTA) próbaüzembe helyezése.

Ezek bevezetése két tanulmány kiértékelésén alapul, amelyeket a szerződés részes államai készítettek el. A Bizottság munkadokumentuma e rendszerek technikai bevezetésének leírását tartalmazza, és márciusban kerül majd nyilvánosságra.

A határátolépésének megkönnyítése a „bona fide-személyek” esetében

A harmadik államok olyan állampolgárai, akiknek a személye nem jelent kockázatot, továbbá a vízumkötelezettség alá eső valamint a vízummentes személyek számára az előzetes ellenőrzést önkéntes alapon kellene felkínálni. E személyek ezen az alapon kaphatnák meg a regisztrált utazó státuszát.

Az EU-ba történő beutazás alkalmával a regisztrált utazók az egyszerűsített határellenőrzés előnyeit élvezhetik.

A jelenleg hatályos keretjogszabályt, amely a harmadik országokból érkezők határellenőrzését szabályozza, bizonyos csoportos utasok – akik a regisztrált utazó státuszát megkapták – egyszerűsített ellenőrzése érdekében meg kell változtatni. Ha ugyanis lehetővé tennék a beutazók előzetes kontrollját, az helyettesíthetné a határoknál végzett egyszerűsített ellenőrzést. A határoknál végzett ellenőrzés vonatkozásában, pedig elő kellene készíteni az automatikus kapuk bevezetését. A regisztrált utazók státuszának elismerése és az automatikus kapuk bevezetése ugyanakkor azt is jelenti, hogy a beutazás bizonyos feltételeiről le kell mondanunk. A regisztrált utazó státuszát közös ellenőrzési kritériumok alapján kellene kiosztani. Ezek közé tartozik mindenképp az utazások viszonylag visszafogott dokumentálása, a megfelelő életvitelhez szükséges anyagi eszközök követelményének háttérbe szorítása és a rendelkezés biometrikus útlevelel. A regisztrált utazó státuszának biztosítását a több alkalomra szóló vízum feltételrendszeréhez kellene hozzáigazítani. A harmadik államok állampolgárai lehetőséget kapnának arra, hogy e státuszt bármely schengeni országban kérelmezzék. A vízumkérelmet a nagykövetségekhez valamint a jövőben felállítandó közös igénylőhelyeken lehetne benyújtani. Folyamatgazdaságossági szempontból ugyanazokat a biometrikus azonosítókat lehetne alkalmazni (arckép és ujjnyomat,) mint a vízummal rendelkezők esetében. Lehetővé kell tenni a tagállamok között a státusszal rendelkezőkről szóló adatok cseréjét, hogy e személyek az egyszerűsített ellenőrzésből származó előnyöket valamennyi határátlépés alkalmával élvezhessék. A személyazonosság vizsgálatának a határátolépéskor felállított automatikus kapuknál, a határellenőrzést végző tisztségviselők nélkül, automatikus módon kell megtörténnie. E szerkezet a biometrikus adatokat a felmutatott úti okmányokból vagy az adatbankban tárolt információkból olvasná le, és azokat hasonlítaná össze az utazók biometrikus ismertetőjeleivel. E rendszer alkalmazása számos pozitív hatással jár, mint pl. az utazók elégedettsége és az EU szimbolikus hatása, amelyet a világgal szemben felmutat. A rendszer alkalmazása emellett kiadáscsökkentő hatásokkal is jár, hiszen több utazó ellenőrzése kevesebb tisztségviselő közbeiktatásával történik meg, amely az utazók

számának folyamatos emelkedésével egyre nagyobb jelentőségre tesz majd szert. Egy határellenőr 10 üzembe helyezett kaput működtetne. Az automatikus határellenőrzés emellett a „bona fide személyek” esetében komoly időnyereséget jelent majd a határátkelésekkor. Ezt az időt a határellenőrök a harmadik államok más állampolgáira fordíthatják, aminek következtében a határok biztonsága fokozható. A döntés arról, mely határátkelőknél alkalmazzák majd ezeket az intézkedéseket, minden egyes állam saját hatáskörébe tartozik, és a beutazások mértékétől valamint a közlekedési feltételektől függ. A gyakorlatban a határátkelőknél további kiegészítő ellenőrzést is be kellene vezetni az automatikus kapuk segítségével.

Az automatikus kapuk alkalmazása az uniós állampolgárok esetében

Meg kell jegyeznünk, hogy az uniós állampolgárok és más személyek, akiknek a közösségi jog a szabad mozgást biztosítja, szintén élvezhetik az automatikus kapuk előnyeit a külső határok átlépésekor. Ez a csoport a be- és kiutazások alkalmával ún. minimumkontroll alá esik, amely szintén az úti okmányok ellenőrzésén, valamint a személyazonosság vizsgálatán alapul. A jelenlegi keretjogszabály szerint az ellenőrzés az elektronikus útlevéllel rendelkező uniós állampolgárok esetében automatikusan működik. Az automatikus kapukat, amelyeket eredetileg harmadik államok állampolgárai számára terveznek, az uniós állampolgárok esetében is alkalmazható lehetne. Ezek azt leszámítva, hogy a Schengeni Határkódex szerint csak eseti jelleggel ellenőrizhetnek a SIS valamint a nemzeti adatbázisok alapján, ugyanazokat a feladatokat tölthetik be. A tagállamok a 2008 augusztusát követően adhatják ki a digitális arcképpel ellátott biometrikus útleveleket. 2009. június 28-át követően, pedig olyan útlevelek kerülnek forgalomba, amelyek a tulajdonosuk ujjnyomatát is tartalmazzák. Az első biometrikus azonosítónak legkésőbb 2016-ig, a másodiknak, pedig legkésőbb 2019-ig kell az útlevelekbe bekerülnie (az útlevél legfeljebb 10 évig tartó érvényességének feltétele mellett). Ez alatt az idő alatt valamennyi uniós állampolgár élvezheti az automatikus határátlépés előnyeit, ha a rendszert a tagállamok megfelelő módon vezetik be, és alkalmazzák. A biometrikus útlevéllel rendelkező uniós állampolgárokat így ugyanazok az automatikus kapuk ellenőrzik majd, amelyek a regisztrált utazók státuszával rendelkező személyek be- és kiutazását bonyolítják. A jelenlegi keretjogszabály szerint a tagállamok e rendszer teljes bevezetését megelőzően önként, szabadon fejleszthetnek ki olyan programokat, amelyek a minimális ellenőrzés feltételrendszerének megfelelnek. E programok azon személyek számára is nyitva állnak, akik a közösségi jognak önként alávetették magukat. Az EU keretei azonban megkövetelik, hogy ezek a programok mások számára is alkalmazhatók legyenek, azonos technikai alapokon nyugodjanak és a széleskörű rendszerfelhasználást, valamint az automatikus határellenőrzést ösztönözzék. E célra a schengeni államok anyagi forrásokat igényelhetnek a külső határ alaptól.

A harmadik államok be- és kiutazásának automatikus regisztrációja érdekében bevezetendő rendszer

A határoknál automatikusan regisztrálni kell a vízummentes, valamint vízumköteles személyek be- és kiutazásának idejét és helyszínét. Ez a regisztráció lehetővé teszi, hogy az engedélyezett tartózkodási időt túllépő utazók személyére fény derülhessen.

Ha az EU területén tartózkodó személy megengedett tartózkodási ideje letelt, és nem áll rendelkezésre a kiutazás időpontjára vonatkozó adat, akkor valamely belföldi hivatal figyelmeztetést bocsát ki.

A be- és kiutazási rendszer a harmadik országok vízumköteles valamint vízummentes állampolgáira vonatkozna. A rendszer a rövid tartamú, legfeljebb három hónapos tartózkodásokra vonatkozna. Emellett nyilvántartaná a beutazás helyét és idejét, valamint a megengedett tartózkodási időtartamot is. Abban az esetben, ha valamely érintett az engedélyben meghatározott tartózkodási időtartamot túllépné, a rendszer az időtúllépés tényéről figyelmeztetést küld a hatáskörrel rendelkező hivatalhoz, amelyet az érintett személy is megkap a külső határok átlépésekor. A tartózkodási engedély rendkívüli meghosszabbítása esetén (pl. ha a belföldi vízumot a repülőút megszüntetése vagy betegség miatt, illetőleg más nyomós okból adták ki) valamint abban az esetben, ha az érintett személy státusza kerül megváltoztatásra (pl. meghosszabbított visszatérési jogosultság) az információs rendszert a döntés meghozataláért felelős hivatal aktualizálja. A figyelmeztető információk a következőkre szolgálnak:

- A belföldi szervezetek történő segítségnyújtásra azon személyek azonosítása során, akik az engedélyezett tartózkodási időtartamot túllépik, továbbá a szükséges intézkedések megtételére;
- A harmadik országokból érkező személyek elrettentésére attól, hogy az engedélyben meghatározott tartózkodási időtartamot túllépjék;
- Operatív célokra, mivel információkat tartalmaznak a határátkelés során alkalmazandó eljárásról, a tartózkodási időről (az útvonalról, az utazás anyagi támogatásáról, a származási országról, az úti célról) valamint a vízumpolitikára és a migrációs rohamokról és a megengedett tartózkodási időtartamot túllépő személyekről szóló információk biztosítására.

A nagykövetségi szervek a harmadik országok valamennyi vízumért folyamodó állampolgárától felveszik a vízuminformációs rendszerhez szükséges biometrikus azonosítókat, a határátkelőket, pedig felszerelik azokkal a berendezésekkel, amelyek segítségével az útlevel birtokosainak személyazonossága a fenti adatok alapján megállapítható. Az anyagi ráfordításokat teljes mértékben ki kell meríteni, a határellenőrzések kiadásait ugyanakkor minimalizálni kell. Ezért volna fontos, hogy megvárják a VIS valamennyi nagykövetségen, valamint határátkelőnél való bevezetését. A harmadik országok vízummentességet élvező állampolgárait a vízummal rendelkezőkkel azonos ellenőrzési eljárás alá kell vetni, mégpedig ugyanazon biometria azonosítók segítségével. A biometria azonosítókat az első határátkelés alkalmával kell biztosítani, hogy a schengeni térben sorra kerülő valamint a határok elhagyásakor történő későbbi azonosítások elvégezhetőek legyenek. Ez az eljárás bizonyos határátkelőknél nehezítheti a személyforgalmat. A megnövekedett időigény és a határátkelőknél kénytelenül hosszú soroknak az új be- és kiléptetési rendszer okozta hátrányait az automatikus határátkelő felállításával, valamint az utasforgalom működésének jobb szabályozásával kell kiegyenlíteni. A regisztrált utazók esetében nem szükséges, hogy a biometria azonosítókat valamennyi be- és kiutazás alkalmával rögzítsék, hiszen a be- és kiutazás időpontjának rögzítése az automatikus határellenőrzést is magába foglalja. Át kell gondolni, nem volna-e szükséges a harmadik államokból érkező személyek biometria azonosítói, továbbá a be- és kiutazás alkalmával szerzett adatok megőrzése számára egy önálló rendszert létrehozni. Ez a rendszer a VIS-szel és a SIS-szel azonos technikai alapokra épülne, és a – még fejlesztés

alatt álló – biometriai azonosítási rendszerrel (BMS) együtt működne. Ez a rendszer lehetne a ki- és beléptetési rendszer, a SIS II. és a VIS alapja. A Bizottságnak alapos vizsgálat alá kell vetnie valamennyi lehetséges megoldást, és át kell gondolnia annak lehetőségét, is, hogy ne egészítsék-e ki a VIS-t a vízumköteles személyek be- és kiutazási adatai megőrzésének funkciójával. A bizottságnak azt is vizsgálnia kell, nincs-e szükség a regisztrált utazók státuszával rendelkezők számára egy külön rendszer létrehozatalára. A tagállamok határátkelőinek felszereléséhez szükséges költségeket a külső határ alából fedeznék, ahogy ez legutóbb a SIS II. és a VIS esetében is történt. A költségek becsült mértékéről szakértői jelentések vizsgálták, majd a bizottság munkadokumentumában vetett részletes elemzés alá. A be- és kiutazási rendszer, valamint a regisztrált utazók programjának bevezetése a harmadik államok számára többletköltségekkel nem járhat.

A beutazási engedély elektronikus rendszere (ESTA)

E rendszer bevezetését – amely a vízummentességét élvező harmadik országok állampolgáira vonatkozik – a Bizottság vizsgálja. E személyek beutazási kérelmüket elektronikus formában terjeszthetik elő, mellékelve az útlevelükre, az útra és az utas személyére vonatkozó adatokat. Ezek az adatok annak vizsgálatát teszik lehetővé, hogy a kérelmező – aki az EU területére kíván belépni – a beutazás feltételeit teljesítette-e. E vizsgálat a vízumkérelmezéshez képest egyszerűbb rendszeren alapul. E rendszer megvalósíthatóságáról, gyakorlati következményeiről és hatásairól a Bizottság még 2008 folyamán kíván egy tanulmányt elkészíttetni

Adatvédelmi kérdések

E rendszereknek meg kell felelniük az EU-ban érvényesülő adatvédelmi előírásokkal, beleértve a szükségesség, az arányosság, a célhoz kötöttség és az adatok minőségének követelményét. Különösen nagy jelentőséggel bír, hogy e rendszer teljesítse a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46. számú EK irányelv 16. és 17. cikkébe foglalt követelményeket továbbá a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 45/2001. számú EK rendelet előírásait. Az adatvédelmi előírásoknak a jelenlegi helyzet megfelel, beleértve az adatok öt évre szóló megőrzését.

A be- és a kiutaztatási rendszer alkalmazása folyamán megszerzett adatokat a hatáskörrel rendelkező bevándorlási hivatalok kezelik. A közösségi jog előírásai és a nemzeti jogszabályok hozzáférést biztosítanak az érintett személyek számára a róluk tárolt információkhoz, mintegy lehetővé téve számukra, hogy a tárolt információkban rejlő hibákat kijavítsák, vagy azok valóságtartalmát kétségbe vonják. Az EU-ban maradás szabályozásának mechanizmusait arra az esetre is ki kell alakítani, ha a harmadik államok állampolgárai önhibájukon kívül kénytelenek a számukra biztosított tartózkodási időt túllépni. A beutazási engedélyezési eljárás elektronikus rendszerének bevezetéséről szóló, a Bizottság által megrendelt tanulmány az adatvédelem releváns kérdéseire is figyelemmel lesz. A vízumrendszer bevezetéséről szóló egyezmény vonatkozásában az EU-nak a további lépéseket is át kell gondolnia. Itt elsősorban a harmadik országok állampolgárai számára nyújtott rövid időre szóló tartózkodási engedély rendszerének fejlesztésére kell gondolni.

Ha a különböző kezdeményezések sikerrel járnak, akkor az új rendszert már 2015-ben üzembe lehetne helyezni.

További javaslatok szükségesek ahhoz, hogy:

- a Schengeni Határkódexet módosítsák, valamint kiegészítsék, hogy biztosíthassa a külső határok bármely irányból történő átlépése alkalmával szerzett adatok rendszerszerű nyilvántartását. A harmadik államokból érkezők biometria azonosítói rögzítésének a be- és kiutazás engedélyezési feltételévé kell válnia. A Schengeni Kódexnek emellett a regisztrált utazó státuszával rendelkezők számára egyszerűsített engedélyezési eljárást kell biztosítani.
- dönteni lehessen arról a rendszerről, amely a harmadik országokból érkezők be- és kiutazása során szerzett biometria és életrajzi adatok rögzítését valamint ezek megőrzését tenné lehetővé. E rendszert az SIS II. és a VIS technikai bázisán kell felépíteni.
- a schengeni országoknak át kell gondolnia azt is, hogy ezek a rendszerek nem hasznosíthatók-e az uniós állampolgárok elektronikus útlevelei valamint nemzetállamuk rendszerei szempontjából? Szükséges volna, hogy a határral rendelkező fórumok megvitassák ezeket a technikai normák kialakításának kérdését, hogy a nemzetállamok programjainak – amelyek nem az elektronikus útlevelekre támaszkodnak – operabilitását elérhessék. A Bizottság tájékoztatót ad majd ki a beutazás elektronikus engedélyezési rendszeréről, amelyet 2009-ben fog a Tanács valamint az Európai Parlament elé terjeszteni. A Bizottság ezért kéri a Parlamentet, hogy csatlakozzon az EU integrált határmenedzsmentjének jövőben történő kiépítéséről, valamint a rendszer biztonságnövelési illetve utazáskönnyítési szempontból történő felhasználásáról szóló vitához. Végül a Bizottság értékeli e rendszerek további fejlesztésének lehetőségét, beleértve az előterjesztett jogi javaslatokat is.